

CONSERVATORIO PROFESIONAL DE MÚSICA “REVERIANO SOUTULLO” PONTEAREAS

PROGRAMACIÓN DEPARTAMENTO DE MUSICOLOGÍA

ÍNDICE

- 1. Introducción**
- 2. Obxectivos**
- 3. Contidos**
- 4. Avaliación**
 - 4.1. Criterios de avaliación**
 - 4.2. Sistema de avaliación**
 - 4.3. Recuperación, exames e baremación**
 - 4.4. Instrumentos de avaliación**
 - 4.5. Criterios de cualificación**
 - 4.6. Mínimos exixibles para aprobar o curso**
- 5. Materiais e recursos didácticos**

1. INTRODUCCIÓN

A materia de Improvisación é optativa para o alumnado que está a cursar 6º de grao profesional.

Ó longo dos seus estudos, tanto no grao elemental como no grao profesional o alumnado tivo ocasión de practicar a improvisación sobre todo na asignatura de linguaxe musical. Os pianistas, en particular, tiveron unha asignatura durante tres anos (Repentización e Acompañamento), na que a improvisación xoga un importante papel.

Outros estudos, coma harmonía e análise (co seu estudo das formas musicais), serán fundamentais para o correcto aproveitamento desta materia.

Esta materia vén a encher un baleiro descoidado nos anteriores curriculos de música, en canto ó desenvolvemento da capacidade dos alumnos a desenvolver melodías según uns determinados esquemas harmónico-formais, e tamén rítmicos.

Estes estudos non fan outra cousa que enlazar cunha práctica secular da ensinanza da música, na que a improvisación tiña unha grande importancia (de sobra é coñecido que os grandes mestres da música- e por extensión calquera músico que se preciara- eran grandes improvisadores).

2. OBXECTIVOS

A ensinanza da materia de Improvisación terá como obxectivo contribuir a desenvolver nos alumnos as seguintes capacidades.

- a) Coñecer e saber aplicar de forma práctica no propio instrumento os elementos sintáctico musicais propios dos distintos periodos da historia da música.
- b) Desenvolver a capacidade de improvisación musical no alumnado en diversos contextos sonoros.
- c) Desenvolver a capacidade de análise harmónica, melódica, rítmica e formal do alumnado.
- d) Desenvolver a capacidade auditiva para o recoñecemento dos distintos elementos que conforman a linguaxe musical (ritmos, intervalos, acordes, esquemas formais, etc.) como ferramenta imprescindible para a improvisación.

3. CONTIDOS

- O ritmo, diferenciación entre pulso, metro-compás e ritmo.
- Práctica de distintos valores rítmicos de forma illada.
- A densidade rítmica como organizadora da improvisación.
- A sincopación.
- Desprazamento rítmico ou “disonancia métrica”
- Aumento e diminución dos valores rítmicos.
- Características rítmicas dos distintos periodos históricos.
- Emprego das distintas dinámicas, rexistros e articulacións na organización da improvisación.
- A lonxitude da frase, o fraseo regular e irregular.
- Distintas relacións entre o fraseo e a barra do compás.
- Diferenzas entre escala e modo.
- As escalas melódica (maior e menor), harmónica (maior e menor), pentatónica e cromática.
- As escalas simétricas: aumentadas ou hexatónicas e disminuídas ou octatónicas.
- Os “patróns” baseados en escalas.
- Escalas-modos característicos dos distintos periodos históricos.
- Os acordes: estrutura básica e superestrutura. O cifrado: distintas nomenclaturas. Ornamentación.
- Os acordes de 7ª diatónicos e os seus modos correspondentes (escala maior).
- Disposicións básicas dos distintos acordes de 7ª.
- Principios básicos de substitución harmónica.
- Improvisación “harmónica”.
- A música tonal e a música modal: distintos criterios á hora de organizar as progresións harmónicas.
- Características harmónicas dos distintos periodos históricos.
- A melodía e a súa estrutura: as notas guía.
- Ornamentación de liñas melódicas creadas a partir de notas guía.

- O motivo: características e técnicas de desenvolvemento.
- Improvisación a partir dunha melodía ou motivo dado.
- Características melódicas nos distintos periodos históricos.
- Relación escala (modo) – acorde.
- A improvisación en grupo: o rol de cada instrumento en función das súas características técnicas e da formulación formal da improvisación.
- Técnicas de acompañamento: principios básicos, diferentes texturas, e principais características nos distintos periodos históricos.
- Estructuras harmónico-formais máis habituais e características dos distintos estilos.
- A estrutura da improvisación: a relación dos distintos elementos constitutivos da música coa forma.
- A transcripción musical harmónica e melódico-harmónica.

4. AVALIACIÓN

A avaliación debe ter unha función orientadora e formativa. Debe ser motivadora, reflexiva e analítica. Ten que referirse ós procesos (avaliación continua) e non só ós resultados (avaliación final). Os criterios de avaliación deben garantir unha avaliación sistemática e obxectiva, que estea baseada no equilibrio entre obxectivos e resultados acadados.

Na medida en que o número de alumnos o permita, levarase a cabo un seguimento pormenorizado do progreso de cada alumno de xeito individualizado.

4.1. Criterios de avaliación

1. Realizar exercicios de improvisación no instrumento a partir de secuencias harmónicas, estruturas harmónico-formais ou melodías dadas.

Este criterio a valía o grao de desenvolvemento práctico dos coñecementos adquiridos.

2. Identificar auditivamente os principais elementos sintácticos propios da música dos distintos estilos.

Este criterio establece o grao de comprensión adquirido dentro dos parámetros estruturais e formais da música.

3. Analizar harmónica e formalmente algunhas das pezas máis características dos distintos periodos e estilos da historia da música desde o século XVII ata os nosos días.

Este criterio trata de avaliar o grao de asimilación de conceptos en relación coas características propias dos distintos estilos.

4. Identificar auditivamente estruturas formais concretas.

Este criterio avalía o nivel de comprensión das distintas estruturas formáis empregadas.

5. Realizar transcripcións de breves pasaxes musicais dos distintos periodos e estilos da historia da música desde o século XVII ata os nosos días.

Este criterio pretende establecer o grao de adecuación histórica e estilística dos coñecementos adquiridos.

4.2. Sistema de avaliación

A avaliación será contínua, valorando o traballo realizado ó longo do curso, a regularidade do mesmo, a súa calidade técnica, a creatividade e, en aqueles apartados que exixan participación as aportacións individuais e o interese amosado.

4.3. Recuperación, exámes e baremación

Aqueles alumnos que non superen a materia coa avaliación contínua, así como os que non asistiran ás clases, ou os que queiran subir a cualificación obtida, deberán realizar un exame final.

Faltas xustificadas: 3 por trimestre/total curso 9.

Faltas sen xustificar: 2 por trimestre/total curso 6.

Dito exame consistirá nunha proba práctica como mínimo.

Os trimestres con suspenso non se recuperarán, ó ser a materia de contido acumulativo. Se un alumno aproba un trimestre levando suspenso no anterior, terá recuperada a materia.

Segundo a nova reforma educativa, a LOE, os alumnos poderán promocionar ó seguinte curso tendo dúas materias suspensas (algo que non sucedía anteriormente).

Ademais tamén se contemplan exames de recuperación en setembro (ó igual que sucedía no antigo plan do ano 1966).

Os alumnos que leven suspenso en xuño, ó igual que os que non asistiran ás clases e queiran aprobar a materia, poderán realizar un exame en setembro. Dito exame será como os trimestrais descritos con anterioridade. A baremación exacta do exame será unha decisión a tomar polo profesor, se ben terán porcentaxes de maior a menor.

No caso de non superar a proba específica do mes de setembro, o alumno, se promociona, atoparase no curso seguinte onde será necesario atender individualmente as súas carencias con respecto á materia de Improvisación con exercicios axeitados que lle poidan

permitir abordar o curso no que se atopa. Polo tanto, terá que asistir, con regularidade, ás clases do curso pendente e presentarse ás probas trimestrais (e a final) establecidas.

4.4. Instrumentos de avaliación

Os instrumentos de avaliación deben ser obxectivos, fiables e ponderables, capaces de Discriminar niveis de rendemento a través de escalas cuantitativas (numéricas) e cualitativas (cualificacións).

A avaliación non estará centrada exclusivamente nos contidos de tipo conceptual, senón que se valorarán tamén os contidos procedimentais e actitudinais, polo tanto, empregaránse como ferramentas de avaliación as seguintes:

- Observación sistemática, diaria e individual de cada alumno.
- Diario de clase do profesor, onde serán anotadas as actividades realizadas con cada grupo, etc.
- Realización de traballos en grupo, abrindo un debate e con aportación de ideas de cada alumno.
- Probas que deberán amosar os coñecementos adquiridos do alumno.

4.5. Criterios de cualificación

Os sistemas de cualificación son a ferramenta que concreta cuantitativamente os criterios de avaliación (que avaliamos), os procedementos de avaliación (como avaliamos) e a temporalización (cando avaliamos). Nesta programación están marcadas as porcentaxes sobre a nota final, resultando as valoracións seguintes (para os alumnos con dereito a avaliación continúa):

- A improvisación, suporá un 60% da nota final.
- A identificación auditiva, un 10% da nota final.
- A análise, un 10% da nota final.
- A identificación auditiva de estruturas formais, un 10% da nota final.
- As transcricións, un 10% da nota final.

Cada un dos criterios de avaliación citados anteriormente será puntuado do 1 ó 10 e aplicarase á valoración sistemática das clases e tamén, ás probas específicas trimestrais (e de fin de curso).

Nas probas trimestrais (que se realizarán, ou non) deberán tratarse todos os apartados descritos con anterioridade, segundo os criterios de cualificación, cada un deles será valorado positiva ou negativamente segundo fora tratado. A suma total de tódalas puntuacións será de 10,

4.6. Mínimos exigibles para aprobar o curso

A nota final dependerá do seguimento individual, e das probas trimestrais e da final (se estas serealizan).

A proba trimestral e a final consistirá nunha improvisación, unha identificación auditiva e formal, unha análise e unha transcripción.

Para poder aprobar o curso, a nota final debe ser igual ou superior ó 5.

5. Materiais e recursos didácticos

- Teoría Musical y Armonía Moderna Vol.1 y 2 (Enric Herrera).
- Major and Minor Vol.24 (Jamey Aebersold).
- How to Play and Improvise Vol.1 (Jamey Aebersold).
- Getting it Together Vol.21 (Jamey Aebersold).
- Nothin but Blues Vol.2 (Jamey Aebersold).
- Maiden Voyage Vol.54 (Jamey Aebersold).
- Patterns for Jazz (Jerry Coker).
- Jazz Improvisación (David Baker).
- Pentatonics (Jerry Bergonzi)
- The Real Book of Jazz.